

**Úloha:** Zisti, či relácia  $\varsigma$  je **(R)**, **(S)**, **(AS)**, **(T)**.

$\varsigma$  je podmnožina  $(0, \infty) \times (0, \infty)$

$$\mathbf{x \varsigma y :<=> y^{1/x} \leq x^{1/y}}$$

---

$\varsigma$  je **(R)** práve vtedy ak pre všetky  $x \in (0, \infty)$  platí:

$$\mathbf{x \varsigma x}$$

teda

$$\mathbf{x^{1/x} \leq x^{1/x}}$$

čo platí, keďže  $x^{1/x} = x^{1/x}$

**relácia  $\varsigma$  je reflexívna.**

---

$\varsigma$  je **(S)** ak pre všetky  $x, y \in (0, \infty)$  platí:

$$\mathbf{(x \varsigma y) => (y \varsigma x)}$$

teda

$$\mathbf{(y^{1/x} \leq x^{1/y}) => (x^{1/y} \leq y^{1/x})}$$

nech  $x = 2, y = 1$

$$\mathbf{1^{1/2} \leq 2^{1/1}} \quad \text{platí} \quad (1 \leq 2)$$

$$\mathbf{2^{1/1} \leq 1^{1/2}} \quad \text{neplatí} \quad (2 > 1)$$

implikácia neplatí, teda **relácia  $\varsigma$  nie je symetrická**

---

$\varsigma$  je **(AS)** práve vtedy ak pre všetky  $x, y \in (0, \infty)$  platí:

$$\mathbf{(x \varsigma y) \text{ a zároveň } (y \varsigma x) => (x = y)}$$

teda

$$\mathbf{(y^{1/x} \leq x^{1/y}) \text{ a zároveň } (x^{1/y} \leq y^{1/x}) => (x = y)}$$

nech  $x = 1/4, y = 1/2$

$$\mathbf{(1/2)^4 \leq (1/4)^2} \quad \text{platí} \quad (1/16 = 1/16)$$

$$\mathbf{(1/4)^2 \leq (1/2)^4} \quad \text{platí} \quad (1/16 = 1/16)$$

$$\mathbf{x = y} \quad \text{neplatí}$$

implikácia neplatí, teda **relácia  $\varsigma$  nie je antisymetrická**

---

$\varsigma$  je **(T)** práve vtedy ak pre všetky  $x, y, z \in (0, \infty)$  platí:

$$\mathbf{(x \varsigma y) \text{ a zároveň } (y \varsigma z) \Rightarrow (x \varsigma z)}$$

teda

$$\mathbf{(y^{1/x} \leq x^{1/y}) \text{ a zároveň } (z^{1/y} \leq y^{1/z}) \Rightarrow (z^{1/x} \leq x^{1/z})}$$

toto dokážeme tak, že z predpokladu implikácie odvodíme jej záver

umocnenie na kladnú mocninu nemení znamienko rovnosti, takže môžeme upraviť:

$$\mathbf{y^{1/x} \leq x^{1/y}} \quad \text{umocníme na } x.y, \text{ dostaneme} \quad \mathbf{y^y \leq x^x} \quad (x.y > 0)$$

$$\mathbf{z^{1/y} \leq y^{1/z}} \quad \text{umocníme na } y.z, \text{ dostaneme} \quad \mathbf{z^z \leq y^y} \quad (y.z > 0)$$

spojením nerovníc dostávame

$$\mathbf{z^z \leq y^y \leq x^x}$$

teda

$$\mathbf{z^z \leq x^x}$$

nerovnicu umocníme na  $1/(x.z)$  ( $x.z > 0$ ) a dostaneme

$$\mathbf{z^{1/x} \leq x^{1/z}}$$

čo bolo treba dokázať

implikácia platí, teda **relácia  $\varsigma$  je tranzitívna**

---